

Saarna Helsingin Tuomasmessussa 20.3.2011
2. paastonajan sunnuntai, 2. vuosikerta Mark. 9: 17-29

Sisaret ja veljet, tulen Pohjois-Karjalan laulumailta itkuvirren kera.
En kuitenkaan aio iänellä itkeä, olkoon tämä omanlaisensa itkuvirren tapainen:

Voi tätä epäuskoista sukupolvea
voi tätä kansaa joka näivetty sisäلتäpäin
joka etsii elämää sieltä missä elämää ei ole
joka kilpailee itsensä hengiltä

Voi tätä kulttuuria joka on kadottanut sielunsa
joka kuvittelee maailman olevan kone
ja ettei ihminen ole sen enempää
voi tätä sukupolvea joka ei etsi sisintä viisautta vaan tyytyy pintaan

Voi tätä sukupolvea
joka on valjastanut käyttöönsä kaikki luomakunnan aarteet
myös atomin voiman
ja luulee olevansa viisas
viisautta siltä puuttuu

Voi tätä kulttuuria joka on kadottanut pyhän tajun
rajan tajun
luomakunnan ja ihmisen pyhän koskemattomuuden tajun
kiihtyvään tahtiin se tuhoaa tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksia
ja toisten lajien

Voi tätä aikaa
jossa kaikki pirstaloituu
metsät, perheet ja ihmisten mielet

Voi tätä sukupolvea
jonka lapset eivät enää leiki pihalla ja puistikoissa
vaan viettävät päivänsä ja yönsä koneiden ääressä
voi kaikkia yksinäisiä nuoria joissa on mykkä henki
voi kaikkia yksinäisiä vanhuksia

Voi tätä epäuskoista sukupolvea
joka ei kuule sinun huudahdustasi Jeesus
joka sulkee korvansa sinun kutsultasi mielenmuutokseen
täyskäännökseen
voi meitä joita vaivaa mykkä ja kuuro henki
auta meitä jos voit!

Mitä muuta meillä on kuin sinut, Pyhä?
Minkä muun varaan voi laskea toivon suuresta muutoksesta
sisäisestä muutoksestani
ja koko kulttuurimme muutoksesta

Me olemme epäuskoinen sukupolvi
me kuolemme sisältäpäin
me rukoilemme, paranna meidät Jeesus
tee meidät eläviksi jälleen, Pyhä Henki

Toisen itkuvirren aihe olisivat japanilaisten kärsimykset. Heidän kanssaan voimme itkeä sydämässämme ja pyytää heille Jumalalta turvaa ja lohdutusta.

Japanin maanjäristys ja kaikki sen seuraukset ovat saaneet meidänkin turvallisuuden tunteemme järkkymään. Samoin kuin he, me olemme luoneet haavoittuvan yhteiskunnan. Tekniikan kehitys on ensi alkuun tuonut ihmisille turvaa luonnon voimia ja sairauksia vastaan. Mutta olemme menneet sellaisten rajojen yli, joita olisi ollut syytä kunnioittaa. Hyvinvointi on kääntynyt monissa asioissa pahoinvoinniksi ja pirstaloitumiseksi.

Meidän kulttuurimme on rakennettu hiekalle. Jos tuhotulva tulee, se ei kestä. On mielenmuutoksen, täyskäännöksen aika. Jeesuksen kutsu mielenmuutokseen on kaikkina aikoina ajankohtainen. Tänä se koskee jokaista meitä yksittäisenä ihmisenä ja koko kulttuuriamme.

Meidän suomalaisten sielu kokonaisena kansana on repaleina. Tarvitsemme sielunhoitoa. Mutta jotta sielun haavat voi parantaa, on tiedettävä mistä ne ovat syntyneet.

Olemme vieraantuneet metsästä, alkukodistamme. Siitä syvästä ja pehmeästä luontoyhteydestä, joka on sielumme syvimmissä sopukoissa muistona jostain hyvin vanhasta.

Tämä vieraantuminen on tapahtunut askeleittain. Lännestä päin on meille virrannut aatteita, jotka ovat tehneet kodistamme luonnosta luonnonvaroja, ihmisen hyödyn mukaan mitattavia. Tätä hyödyn aikakautta elämme yhä ja olemme jo ylittäneet pyhän rajat. Tästä kertoo tehometsätalous ja luonnon monimuotoisuuden raju väheneminen. Tästä kertoo se, miten julmasti kohtelemme ylisuurissa teollisuuslaitoksissa eläimiä, joita syömme. Tästä kertoo ydinvoiman valjastaminen ja jatkuva pyrkimys taloudelliseen kasvuun ja tuottavuuteen. Kuluttaminen on tämän maan pääuskonto.

Kristityn tulee ryhtyä harhaoppiseksi. Hänen tulee olla kerettiläinen, joka kieltää edistysuskon ja näkee että joskus on viisautta palata takaisin päin. Hänen tulee vastustaa sitä, että ihmisen arvoa mitataan tehokkuudella ja rahantuottokyvyllä.

Tällöin kristitty seuraa Jeesusta, joka julisti Jumalan valtakuntaa. Sanoma Jumalan valtakunnasta on ilosanoma köyhille: on tullut suuren tasauksen ja oikeudenmukaisuuden aika. Valtakunnassa sairas sielu paranee, sokea näkee taas.

Omassa ajassamme sanoma Valtakunnasta tarkoittaa myös täyskäännöstä suhteessamme luontoon. Vanha suomalainen viisaus voi tässä auttaa. Siihen on kuulunut kunnioittava suhde metsään ja eläimiin. Siihen on kuulunut kohtuuden taju.

Myös kristinuskoon on aina kuulunut yksinkertaisen elämäntavan ihanne. Paaston vietto on yksi ilmaus siitä. Hiljaisuus ja hitaus ovat vastakulttuuria kulutususkonnolle.

Isiemme ja äitiemme uskossa on paljon piilossa olevaa voimaa muuttaa ihmiskunnan tuhoisaa suuntaa. Mutta meidän on suostuttava myös itsekritiikkiin, sillä kristinusko on pitkään ollut

hampaaton estämään pyhän tajun hiipumista. Meidän on katsottava Raamattua ja kirkon perinnettä sellaisin silmin, että näemme siellä olevat rikkaat mahdollisuudet korostaa kaiken luodun pyhyttä, Jumalan Pyhän Hengen läsnäoloa ja läheisyyttä kaikessa. Metsässä ja eläimissä ja toisissa ihmisissä, erityisesti kaikkein hauraimmissa.

Tämän ajan suomalainen hengellisyys on kokonaista siinä mielessä, että siinä löydetään uudestaan uskon syrjään työnnettyjä ulottuvuuksia. Näitä ovat syvä luontoyhteys, ruumiillisuuden arvostus ja naisten kokemusten arvostus miesten kokemusten rinnalla. Hengen eläväksitekevä työ koetaan metsän rauhassa ja kaupungin monenlaisissa kohtaamisen hetkissä.

Kokonainen hengellisyys, armon ehdottomuus, kuuluu yhteen rakkauden tekojen kanssa. Tämän ovat tienneet kirkon historian lukemattomat mystikot, jotka ovat halunneet pitää yhdessä rukoushiljaisuuden ja toiminnan. Samaa viisautta kantaa Taizén yhteisö ja latinalaisen Amerikan vapautuksen teologia. Ortodoksisessa teologiassa sanotaan: meidän tulevaisuutemme on elää eukaristisessa hengessä ja pyrkiä kohti askeettista elämäntapaa. Eukaristinen henki on syvää kiitollisuutta yhteydestä pyhään Jumalaan, yhteydestä jota saamme kokea luonnossa ja ehtoollisen salaisuudessa. Askeettinen elämäntapa on juuri kaipuuta yksinkertaisuuteen ja kohtuullisuuteen sekä henkilökohtaisessa elämässä että yhteiskunnan suurissa ratkaisuissa.

Missä ovat voiman lähteet tähän välttämättömään suureen käännökseen? Omassa varassa se on mahdotonta. Meillä ei ole muuta mahdollisuutta kuin turvautua Pyhään.

Suomalaisessa hengellisyydessä kohtaamme Pyhän sekä Luojan luomakunnassa että Jeesuksen pelastavassa ja parantavassa työssä. Näiden kahden hengellisyyden virran yhtyminen on voimaa täynnä.

Tämän päivän evankeliumi, ilosanoma, sisältää saman ajatuksen Jeesuksen sanomana: teidän voimanlähteenne on rukous. Paljas luottamus Jumalan apuun. Autuaita olette te hengellisesti köyhät, jotka odotatte Jumalalta apua. Teidät ruokitaan kuin linnunpojat.

Kuin psalmeissa, itkuvirsi ja valitus muuttuukin ylistysvirreksi.

Autuaita olette te, joilla ei ole muuta turvaa kuin Jumala.
Teillä on kaikki.

Autuaita olette te, jotka jaksatte uskoa suureen muutokseen.
Pyhän Hengen voima on kansanne.

Autaita olette te, jotka kamppaillette oikeudenmukaisuuden ja kohtuuden yhteiskunnan puolesta.
Teidän haavanne kasvavat nopeasti umpeen.

Autuaita te, jotka tuotte lapsen kirkkoon tai lähette hänen kanssaan metsään.
Teidän tekonne ovat sinapinsiemeniä.

Autuaita te, jotka kestätte kirkkonne vajavaisuutta.
Te saatte nähdä uusien versojen puhkeavan.

Autuaita te, jotka etsitte viisautta.
Te saatte kohdata Jumalan Viisauden, Jeesuksen, hänen juhla-ateriallaan.

Autuaita olette te, jotka olette kuolemassa sisältä päin.
Teidät tehdään eläviksi jälleen.

Iloitkaa ja riemuitkaa,
sillä Pyhä Henki tekee työtään ja hengittää meihin toivoa.
Jeesuksen lupaama suuri muutos, Jumalan valtakunta, kasvaa jo keskellämme.